

Tuinbouw op weg naar 2030

Ontwikkelingen warmtenetten in Zuid-Holland

8 maart 2019

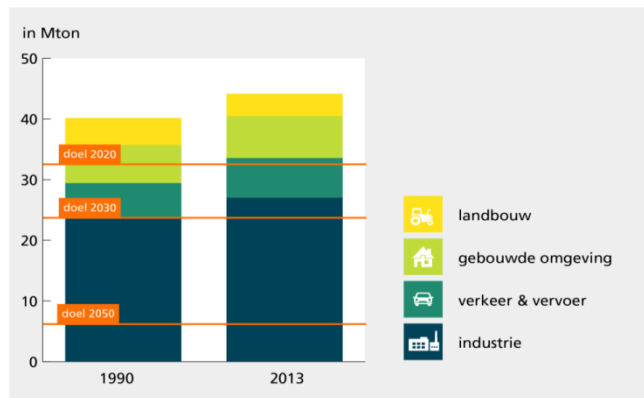
provincie **HOLLAND**
ZUID

Gerdien Priester, provincie
Zuid-Holland
Energietransitie Warmte

CO₂- emissie en finaal energiegebruik in Zuid-Holland

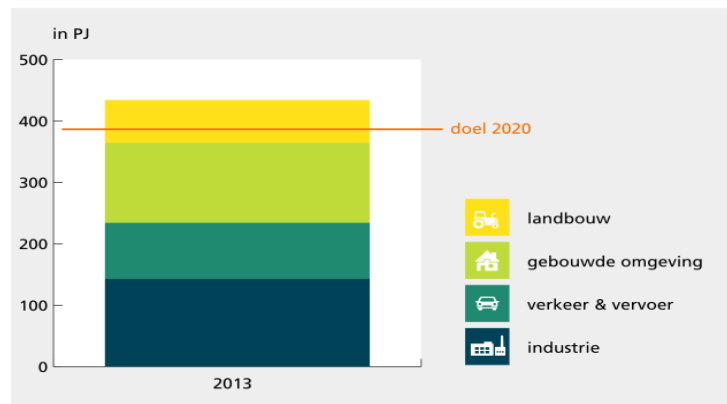
CO₂ emissie - per sector - Provincie Zuid-Holland

2 / 29-06-2016

Bron: Provincie Zuid-Holland

Finaal energiegebruik - Zuid-Holland

Bron: Nederlandse Emissieregistratie

Warmte transitie - provinciaal beleid

- Energie Agenda Watt Anders 2016-2020-2050:
 - Duurzame warmte: benutting van tenminste 20 PJ uit restwarmte en aardwarmte en WKO-toepassingen in 2020
 - Actie's:
 - Toewerken naar realisatie warmte infrastructuur
 - Versneld ontwikkelen van aardwarmte
 - Toewerken naar een open markt voor warmte
 - Optimaliseren en innoveren
 - Samenwerken met regio's

Warmte – vraag glastuinbouw

- Gebruik 50 PJ (12%)
- 2,5 Mton CO₂ emissie (5,5%)

Ambities

2020

- CO₂ uitstoot **bestaande kassen** gehalveerd en **Nieuwe kassen** klimaatneutraal

2050

- **Alle kassen** CO₂ neutraal
 - Uitvoering EnergieAkkoord Greenport West Holland
 - Samen met Glastuinbouw Nederland verduurzaming per tuinbouwcluster realiseren
 - Inzet voor versnelling realisatie geothermie

Glastuinbouw – Greenport West Holland energieakkoord

- 5 okt 2017 door 35 partijen getekend
- Uitvoering akkoord:
Programmaregisseur:
 - 0-meting
 - Diverse projecten uitgevoerd

Ontwikkeling Warmterotonde Zuid-Holland (oktober 2018)

incl. bestaande en geplande aardwarmteprojecten

Legenda

Warmtetransportleidingen

- Bestaand hoofdnet
- Bestaand distributienet
- Mogelijk latere fase
- In voorbereiding

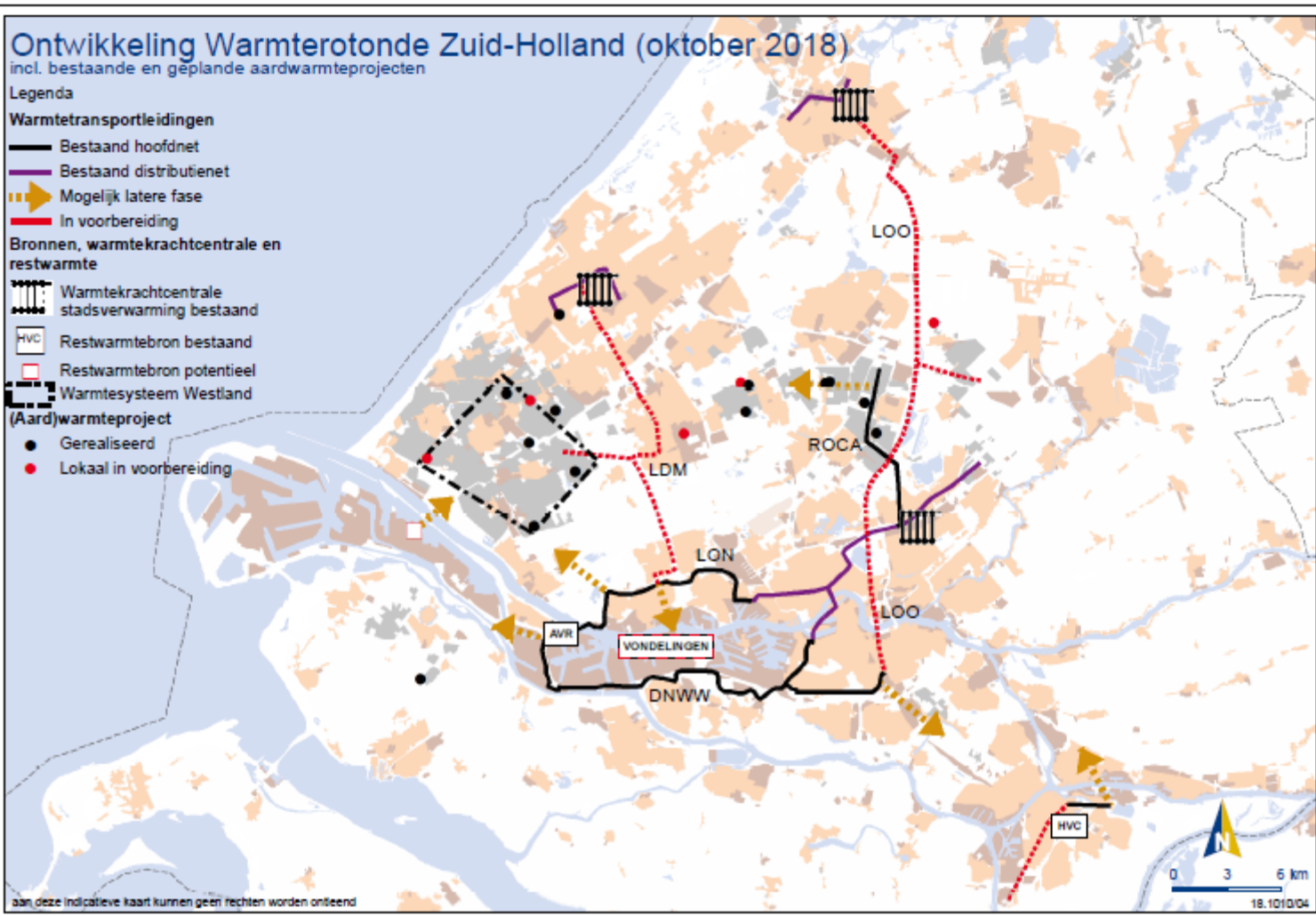
Bronnen, warmtekrachtcentrale en restwarmte

- ☰ Warmtekrachtcentrale stadsverwarming bestaand
- HVC Restwarmtebron bestaand
- Restwarmtebron potentieel
- ☐ Warmtesysteem Westland

(Aard)warmteproject

- Gerealiseerd
- Lokaal in voorbereiding

aan deze indicatieve kaart kunnen geen rechten worden ontleend

Uitgangspunten regionale infrastructuur

- **Duurzaamheid** Stapsgewijze verduurzaming van bronnen;
- **Marktconform:** geschikt alternatief voor aardgas, waarbij de betrokken partners een werkende business case hebben bij voldoende afname;
- **Samenwerking:** Betrekken van gemeenten en andere stakeholders;
- **Lokaal centraal:** transportinfrastructuur bestaat naast en is aanjager van lokale bronnen;
- **Onafhankelijk netbeheer:** Toewerken naar open warmtetransportnet (non-discriminatoire toegang);
- **Toekomstgericht:** Balans vinden tussen 'op de groei' en 'betaalbaar en zeker';

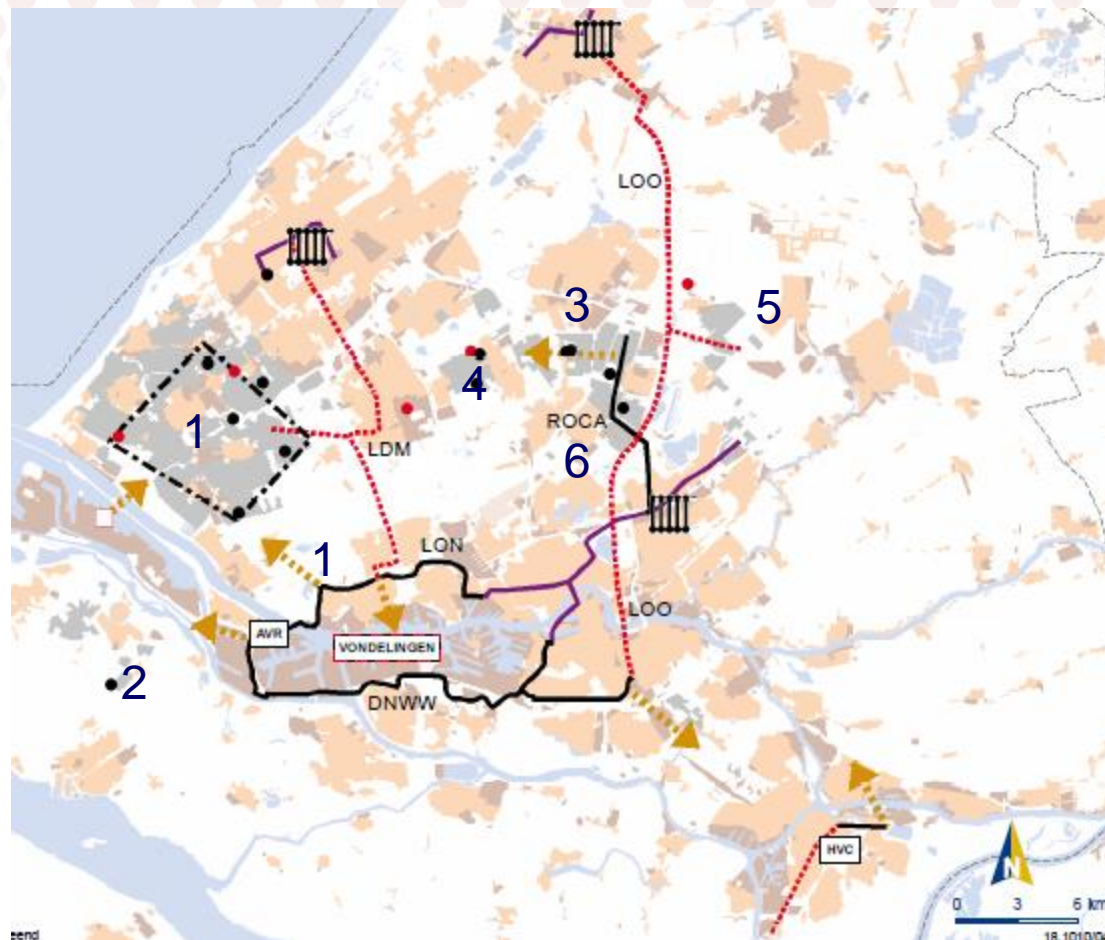

Lokale ontwikkelingen:

Een paar ontwikkelingen:

1. Warmte Systeem Westland
2. Energiesysteem Voorne
3. Warmte samenwerking oostland
4. Verkenning warmtenet Pijnacker –West
5. Warmtenet Glasparel
6. Verduurzaming rondom Roca

En ook: diverse geothermie projecten;
Pilot smart grid in westland,
.....

Diverse uitdagingen:

- CO2 infrastructuur
- elektriciteitsinfrastructuur
- “gesubsidieerde” gasprijs -> geen level playing field voor restwarmte

Tekort aan stroom in vijf glasregio's

GLASGROENTEN JOOST VAN WINSEN 15 FEB 2019 OM 08:17UUR

Vijf glastuinbouwgebieden in Nederland kampen met onvoldoende capaciteit op het elektriciteitsnetwerk. Dat blijkt uit een inventarisatie van netbeheerder Liander.

Het gaat om de gebieden Neerijnen en Bommelerwaard, Wieringermeer, Zuidplaspolder, Haarlemmermeer en Nijmegen-Noord. Het gaat daarbij om niet genoeg capaciteit in de elektriciteitsverdeelstations of in het netwerk zelf, zegt een woordvoerder van Liander.

Hoe verder?

- Verder met verduurzaming
- Kennis uitwisselen geothermie
- Samenwerken aan markt voor warmte
- Optimaliseren van het warmtesysteem en glastuinbouw:
 - Cascadering
 - Buffering/flexibele afnemer
- Werken aan innovaties:
 - Seizoensopslag
 - Smart grids
- En?

Vragen en discussie

